

**ỦY BAN NHÂN DÂN TỈNH SƠN LA
TRƯỜNG CAO ĐẲNG SƠN LA**

GIÁO TRÌNH

**MÔN HỌC: Lập và quản lý dự án đầu tư
NGÀNH: KẾ TOÁN DOANH NGHIỆP
TRÌNH ĐỘ: CAO ĐẲNG.**

*Ban hành kèm theo Quyết định số 474/QĐ-CĐSL ngày 27 tháng 8 năm 2020
của Hiệu trưởng trường Cao đẳng Sơn La về việc ban hành chuẩn đầu ra
chương trình đào tạo trình độ cao đẳng, trung cấp năm 2020*

Sơn La, năm 2020

TUYÊN BỐ BẢN QUYỀN

Tài liệu này thuộc loại sách giáo trình nên các nguồn thông tin có thể được phép dùng nguyên bản hoặc trích dùng cho các mục đích về đào tạo và tham khảo.

Mọi mục đích khác mang tính lệch lạc hoặc sử dụng với mục đích kinh doanh thiếu lành mạnh sẽ bị nghiêm cấm.

LỜI GIỚI THIỆU

Giới thiệu xuất xứ của giáo trình, quá trình biên soạn, mối quan hệ của giáo trình với chương trình đào tạo và cấu trúc chung của giáo trình.

Lời cảm ơn của các cơ quan liên quan, các đơn vị và cá nhân đã tham gia.

Sơn La, ngày.....tháng .... năm.....

GIÁO TRÌNH MÔN HỌC

Tên Môn học: Lập và quản lý dự án đầu tư

Mã Môn học: MH

Vị trí, tính chất, ý nghĩa và vai trò của Môn học:

-Vị trí: Môn học Lập và quản lý dự án đầu tư nằm trong nhóm kiến thức chuyên ngành được bố trí giảng dạy sau khi đã học xong các môn học kinh tế chính trị và quản trị doanh nghiệp. ...

-Tính chất: Cung cấp những kiến thức cơ bản về quản lý kinh tế nói chung và quản lý dự án nói riêng. Giúp người học biết được quy trình lập dự án và quản lý đến khi dự án kết thúc. Vận dụng các kiến thức lý thuyết và thực tiễn hoạt động khởi nghiệp kinh doanh, đầu tư ... trong mọi lĩnh vực kinh tế

Mục tiêu của Môn học:

- Kiến thức:

+ Liệt kê được các khái niệm về đầu tư và quản lý dự án đầu tư, phân tích và quản lý danh mục

+ Mô tả được quá trình hình thành và xác lập một dự án

+ Phân tích được các chỉ tiêu đánh giá dự án

+ Trình bày được các vấn đề về quản lý dự án

- Kỹ năng:

+ Tính toán được các công thức đánh giá dự án

+ Thiết kế sơ bộ một dự án đơn giản

+ Đánh giá được mức độ rủi ro của dự án

- Về năng lực tự chủ và trách nhiệm:

+ Có ý thức tự chịu trách nhiệm, nghiêm túc trong học tập và thực hành

+ Có ý thức tìm tòi ý tưởng sáng tạo trong công tác trưng bày hàng hóa

Nội dung của Môn học:

Chương 1: Một số nội dung cơ bản về đầu tư, dự án đầu tư

Mục tiêu:

- Nêu được định nghĩa về đầu tư và dự án đầu tư
- Phân biệt được các loại hình đầu tư và dự án đầu tư
- Đánh giá được vai trò của đầu tư đối với đối với tăng trưởng phát triển kinh tế quốc gia

Nội dung chính:

1.1. Khái niệm dự án và quản lý dự án

1.1.1. khái niệm.

Dự án đầu tư phát triển là tập hợp các hoạt động hỗn hợp nhằm thực hiện 1 mục tiêu phát triển theo phản ánh đã lựa chọn với thời gian nguồn lực đã được xác định..

1.1.2. Đặc điểm

- Tính thống nhất.

- tính xác định.

- tính logic.

+ Mục tiêu của dự án.

Mục tiêu phát triển: là những lợi ích KTXH thực hiện dự án góp phần đem lại được xem xét ở tầm vĩ mô.

Mục tiêu trực tiếp: là các mục đích cụ thể cần đạt được của việc thực hiện Dự án trong khuôn khổ nguồn lực nhất định và trong khoảng thời gian xác định.

+ Đầu ra của dự án là những kết quả cụ thể có thể định lượng được tạo ra từ các kết quả khác nhau của dự án.

. Hoạt động: Là các công việc nhằm biến đầu vào đến đầu ra.

. Đầu vào: là các nguyên liệu need.

. Đầu ra: Là những cái trực tiếp tạo ra từ kết quả của sản phẩm.

Mục tiêu: + Mục tiêu phát triển.

+ MT trực tiếp.

1.1.3. Phân loại.

a. Theo tính chất phụ thuộc

- Dự án độc lập với nhau: Là những dự án có thể tiến hành đồng thời. có nghĩa là việc ra quyết định lựa chọn dự án này không ảnh hưởng đến việc lựa chọn những dự án còn lại.

- Dự án thay thế nhau: Là những dự án không thể tiến hành đồng thời. Khi quyết định thực hiện dự án này sẽ loại bỏ việc thực hiện dự án kia. VD: Lựa chọn kỹ thuật khác nhau cho cùng một nhà máy.

- Dự án bổ sung: Các dự án phụ thuộc nhau chỉ có thể thực hiện cùng một lúc với nhau.

VD: Dự án khai thác mỏ và dự án xây dựng tuyến đường sắt để vận chuyển khoáng sản, chúng phải được nghiên cứu cùng một đợt.

b. Theo tính chất kinh tế

- Dự án xã hội: Là các dự án cải tổ hệ thống chế độ như bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế, an ninh, trật tự cho tất cả các tầng lớp dân cư, xóa đói giảm nghèo, khắc phục hậu quả thiên tai...

- Dự án kinh tế: Là các dự án về cổ phần hóa doanh nghiệp, tổ chức hệ thống đấu thầu bán đấu giá các loại tài sản, xây dựng hệ thống thuế mới, phát triển ngành nghề mới...

- Dự án tổ chức: Là các dự án về cải tổ quản lý, cải cách hành chính, tổ chức các hội nghị quốc tế, đổi mới hoặc thành lập các tổ chức xã hội, các hội nghề nghiệp...

- Dự án nghiên cứu và phát triển: Là các dự án nghiên cứu và sản xuất sản phẩm mới, các kết cấu xây dựng mới, xây dựng các chương trình phần mềm tự động hóa, phần mềm ứng dụng...

- Dự án đầu tư xây dựng: Là các công trình dân dụng, công trình công nghiệp, công trình công cộng và cơ sở hạ tầng...

1.2. Chu trình quản lý dự án

Phương diện thời gian

Là phương diện chủ yếu, phản ánh thời gian và tiến độ thực hiện toàn bộ cũng như từng thời kỳ giai đoạn khác nhau của dự án.

Phương diện thời gian của dự án xem xét theo đặc điểm triển khai hoạt động.

- Thời kỳ khởi đầu
- Thời kỳ triển khai dự án
- Thời kỳ kết thúc dự án

Trong từng thời kỳ cụ thể việc phân thành các chu kỳ có thể sơ lược hoặc rất chi tiết. Việc mô tả chi tiết trong mỗi chu kỳ có thể bao gồm các bảng biểu, biểu đồ... nhằm hỗ trợ việc quản lý.

Một số đặc điểm của chu kỳ dự án

Phân chia dự án thành các giai đoạn nhằm thực hiện quản lý dự án được tốt hơn với những chính sách quản lý kịp thời.

Chu kỳ của dự án được tính từ khi bắt đầu cho tới khi kết thúc dự án.

Người ta có thể chia một dự án lớn thành nhiều dự án nhỏ.

Chu kỳ của dự án không phải lúc nào cũng chu kỳ của quá trình quản lý dự án.

Chu kỳ của dự án thường liên quan tới.

Những kỹ thuật được sử dụng trong mỗi kỳ ? (ví dụ : Kiến trúc sư làm việc vào giai đoạn nào)

Diễn chuyển tiếp giữa các giai đoạn được xác định vào thời điểm nào, cách thức nhìn nhận và đánh giá của mỗi giai đoạn như thế nào ?

Nguồn lực tham gia trong từng giai đoạn ? (ví dụ các kiến trúc sư được huy động tối đa trong quá trình thiết kế)

Quá trình quản lý và nghiệm thu của mỗi giai đoạn như thế nào ?

Một số đặc trưng của chu kỳ

Mỗi chu kỳ thường được xác định bởi sự thay đổi về kỹ thuật với sự thăng đổi về thông số hoặc cấu trúc.

Chi phí và số lượng nhân viên tham gia thường ít trong giai đoạn khởi đầu dự án , tăng lên tối đa trong giai đoạn triển khai dự án và hạ xuống nhanh chóng trong giai đoạn kết thúc dự án.

Tần suất của những biến cố bất thường rất cao ở giai đoạn khởi đầu dẫn đến rủi ro không hoàn thành dự án cũng rất cao ở giai đoạn này.

Những ảnh hưởng và tác động của các bên liên quan cũng cao trong giai đoạn đầu.

Phương diện nguồn lực

Là phương diện chủ yếu, phản ánh các nguồn lực cần thiết để thực hiện dự án.

Các nguồn lực bao gồm :

- Nguồn lực tài chính

- Nguồn nhân lực
- Các điều kiện kỹ thuật và công nghệ kinh doanh

Phương diện kết quả của dự án

Là phương diện chủ yếu phản ánh kết quả mà dự án cần đạt tới theo mục tiêu đã xác định.

Trên góc độ doanh nghiệp, kết quả dự án được phản ánh qua các chỉ tiêu chủ yếu như : lợi nhuận, doanh thu, thị phần, năng suất lao động...

Trên góc độ xã hội, kết quả của dự án được phản ánh qua các chỉ tiêu như tạo việc làm. Giảm tỷ lệ thất nghiệp, tăng thu nhập, nâng cao trình độ dân trí, đóng góp cho ngân sách, bảo vệ môi trường.

Mối quan hệ giữa các phương diện chủ yếu của dự án

Quan hệ biện chứng, tác động qua lại ảnh hưởng lẫn nhau.

Quy định lẫn nhau, phụ thuộc lẫn nhau

Cần xác định giới hạn phụ thuộc cho mỗi phương diện

Xác định mục tiêu : Là kết quả chung cuộc khi dự án được thực hiện thông qua sự kết hợp hài hòa ba phương diện trên.

Các phương diện khác của dự án

Tính phức tạp, tính sáng tạo, quy mô của dự án, tầm quan trọng, độ bền.

1.3. Thực hành

- Dự án có mục đích, kết quả rõ ràng

Tất cả các dự án thành công đều phải có kết quả được xác định rõ ràng như một toà nhà chung cư, một hệ thống mạng cơ quan, một hệ thống mạng cáp truyền hình... Mỗi dự án bao gồm tập hợp các nhiệm vụ cần thực hiện, mỗi nhiệm vụ cụ thể này khi thực hiện sẽ thu được kết quả độc lập và tập hợp các kết quả đó tạo thành kết quả chung của dự án. Các kết quả này có thể theo dõi, đánh giá bằng hệ thống các tiêu chí rõ ràng. Nói cách khác, dự án bao gồm nhiều hợp phần khác nhau được quản lý, thực hiện trên cơ sở đảm bảo thống nhất các chỉ tiêu về thời gian, nguồn lực (chi phí) và chất lượng. Để đảm bảo cho mọi công cuộc đầu tư được tiến hành thuận lợi, đạt được mục tiêu mong muốn, đem lại hiệu quả kinh tế xã hội cao thì trước khi bỏ vốn phải làm tốt công tác chuẩn bị. Có nghĩa là phải xem xét, tính toán toàn diện các khía cạnh thị trường, kinh tế kỹ thuật tài chính, điều kiện tự nhiên, môi trường xã hội, pháp lý... có liên quan đến quá trình thực hiện đầu tư đến sự phát huy tác dụng và hiệu quả

đạt được của công cuộc đầu tư: Phải dự đoán được các yếu tố bất định (sẽ xảy ra trong quá trình kể từ khi thực hiện đầu tư cho đến khi kết thúc hoạt động của dự án) có ảnh hưởng đến sự thành bại của công cuộc đầu tư. Mọi sự xem xét, tính toán và chuẩn bị này được thể hiện trong việc soạn thảo các dự án đầu tư (lập dự án đầu tư), có nghĩa là đầu tư phải được thực hiện theo một dự án đã được soạn thảo với chất lượng tốt.

- Thời gian tồn tại của dự án có tính hữu hạn: Dự án là một sự sáng tạo

Giống như các thực thể sống, dự án cũng trải qua các giai đoạn: Hình thành, phát triển và kết thúc hoàn thành. Nó không kéo dài mãi mãi, khi dự án kết thúc hoàn thành, kết quả dự án được chuyển giao, đưa vào khai thác sử dụng, tổ chức dự án giải tán.

- Sản phẩm, kết quả của dự án mang tính độc đáo, mới lạ

Khác với các quá trình sản xuất liên tục, có tính dây chuyền, lặp đi lặp lại, kết quả của dự án không phải là sản phẩm sản xuất hàng loạt, mà có tính mới, thể hiện sức sáng tạo của con người. Do đó, sản phẩm và dịch vụ thu được từ dự án là duy nhất, hầu như khác biệt so với các sản phẩm cùng loại. Tuy nhiên, trong nhiều dự án, tính duy nhất thường khó nhận ra. Vì vậy, mỗi dự án cần phải tạo ra những giá trị mới chẳng hạn thiết kế khác nhau, môi trường triển khai khác nhau, đối tượng sử dụng khác nhau... Từ đó cho thấy nếu 2 dự án hoàn toàn giống nhau và không tạo được giá trị nào mới, nó thể hiện có sự đầu tư trùng lặp, gây lãng phí, đây là tình trạng phổ biến của các dự án nói chung

- Dự án liên quan đến nhiều bên

Dự án nào cũng có sự tham gia của nhiều bên hữu quan như nhà tài trợ (chủ đầu tư), khách hàng (đơn vị thụ hưởng), các nhà tư vấn, nhà thầu (đơn vị thi công, xây dựng) và trong nhiều trường hợp có cả cơ quan quản lý nhà nước đối với các dự án sử dụng nguồn vốn có nguồn gốc từ ngân sách nhà nước. Tùy theo tính chất của dự án và yêu cầu của nhà tài trợ mà sự tham gia của các thành phần trên có sự khác nhau. Để thực hiện thành công mục tiêu của dự án, các nhà quản lý dự án cần duy trì thường xuyên mối quan hệ với các bộ phận quản lý khác.

- Dự án thường diễn ra trong một môi trường hoạt động phức tạp

+ Với nhiều mục đích, đòi hỏi sự khác biệt và đôi khi trái ngược nhau

+ Có mối liên hệ đa dạng và phức tạp

+ Chứa đựng nhiều tính bất ổn, gặp nhiều rủi ro

+ Luôn tồn tại mâu thuẫn và sự căng thẳng

1.3.1. Chương trình và dự án được xác định trên cơ sở phương hướng, nhiệm vụ của kế hoạch, quy hoạch.

sơ đồ (19)

1.3.2. Chương trình và dự án là công cụ để điều chỉnh KH - QH.

- Điều kiện cần: dự án là công cụ để phân biệt phản ứng của thị trường, nếu dự án đầu ra không được thị trường chấp nhận cũng tỏ dự án phù hợp với yêu cầu của thị trường và ngược lại.

Chương trình có nhiều mục tiêu không có tính triển khai cụ thể.

+ Chương trình có 1 mục tiêu có tính triển khai cụ thể.

vd: CT và Dự án có ý cường đối đối với thị trường là trương trình 1 mục tiêu.

- Điều kiện đủ: Xác định mục tiêu đúng đắn rồi phải thực hiện tốt mục tiêu đó.

- Điều kiện cần và đủ: phải có phối hợp giữa yếu tố vĩ mô và vi mô.

1.4. Vai trò của dự án

- Chương trình là một kế hoạch dài hạn bao gồm nhiều dự án

Ví dụ chương trình phát triển nông nghiệp của quốc gia bao gồm các dự án như nghiên cứu giống cây trồng vật nuôi, thủy lợi, chăn nuôi gia súc gia cầm, chế biến các sản phẩm từ nguyên liệu nông nghiệp

- Dự án là một quá trình bao gồm công tác, nhiệm vụ có liên quan với nhau được thực hiện nhằm đạt được mục tiêu đã đề ra trong điều kiện ràng buộc về ngân sách, thời gian và nguồn lực

- Nhiệm vụ là những nỗ lực trong ngắn hạn (ngày, tuần, tháng...) được thực hiện bởi một cá nhân hay một nhóm người, một tổ chức nào đó. Các nhiệm vụ này có liên quan với nhau để thực hiện một dự án

So sánh dự án với công việc thường nhật

DỰ ÁN	CÔNG VIỆC THƯỜNG NGÀY
Điều ngoại lệ của các chức năng thông thường	Được định rõ trong hoạt động của phòng ban
Các hoạt động liên quan chặt chẽ với nhau	Các hoạt động không hoặc ít liên quan

Mục tiêu và thời hạn cuối cùng cụ thể	Mục tiêu và thời hạn cuối cùng không cụ thể
Kết quả mong muốn được định rõ	Kết quả mong muốn không được định rõ
...	...

- Nhằm để tìm đối tác trong và ngoài nước liên doanh.
- Là phương tiện để thuyết phục các tổ chức tài chính tiền tệ trong và ngoài nước cho vay vốn.
- Là cơ sở để xây dựng kế hoạch thực hiện đầu tư, theo dõi đơn đốc quá trình thực hiện, và kiểm tra quá trình thực hiện dự án.
- Là tài liệu cơ bản cần thiết để cơ quan quản lý nhà nước xem xét, phê duyệt, cấp giấy phép đầu tư.